

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Rosa In Hieme

Mertz, Martin

Antverpiæ, 1627

Notationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42750

succendit diuini amoris sui flammis; sed & exteriùs in tribulationum fornace adeò eum excoxit, vt purissimū spiritum suum, 6 per mortē pretiosam (quæ illi per Angelum reuelata est) in manus sui Creatoris placidissimè exhalarit: qui nunc in eo misericordias suas æternâ gloriâ coronauit.

NOTATIONES.

I. ANCTÆ memoriæ VVILHELMI.] *Etsi in omni operatione sua æterna Dei Sapiētia attingat à fine vsque ad finem fortiter, & disponat omnia suauiter; in reuoluendis tamen Sanctorum historijs notamus, eandem in aliquibus eorum conuertendis magnitudinem brachij sui declarasse, & peculiariter notam fieri voluisse fortitudinem efficacis gratiæ suæ: vt in S. VVILHELMO Eremita per S. Bernardum ex persecutore & magno peccatore mirabiliter conuerso, cuius in 1 V. Idus Februarij felicissimus Natalis incidit. In nonnullis verò Sanctorum, quos ab ipsis tenerioribus annis prauēnit in benedictionibus dulcedinis, eiusdem gratiæ suæ suauitatem specialiter manifestauit: quod in sanctæ memoriæ VVILHELMO Rothensis Ecclesiæ Canonico, cuius hīc Natalem illustrandum suscepimus, obseruare est. Ille namque in sacro Premonstrati Ordinis viridario, propter insignem animi puritatem & innocentiam,*
caelestis

caelestis gratie irroratione verè germinavit sicut lili-
 um; vel propter eximiam in aduersis patientiam,
 inter spinas multiplicium tribulationum & infirmi-
 tatum, feliciter excreuit in magnam gloriam Dei
 tamquam flos Rosarum. Cuius eò gratius & odor
 & color Ecclesiam tam militantem quàm trium-
 phantem affecit, quò tempore magis intempesto flo-
 ruit: eo scilicet quo in Germania plurimorum corda
 horridum hereseos gelu constrinxerat; & in Religio-
 se vite cultoribus primæuus Regularis vite feruor
 non solùm refrixerat, sed & propemodum extin-
 ctus erat. Vnde quòd per os Ecclesiastici Simonem
 Pontificem Onie filium laudando Spiritus sanctus
 dicat fuisse tamquam florem Rosarum in diebus
 vernis; non adeò mirum est, quàm quòd VVILHEL-
 MVS noster germinauerit tamquam flos Rosarum
 in diebus hiemis: qui iam hisce exulceratissimis
 temporibus nostris ante quadraginta annos in Sueuia
 floruit. Vitam Beati viri tribus libris complexus est
 R. D. Martinus Mertz Cœnobij Rothensis Supprior
 bonemeritus, quæ pluribus abñdat mortificationis &
 familiaritatis diuine suauissimis exemplis: ex qua hic
 aliqua, per modum prægustus cuiusdam, ad illustran-
 dum hoc eius suprà positum Elogium, Lectori puncta
 subiungemus; aliquãdo, fauente Deo & Superioribus,
 eandem plenius daturi in nostro Candida IESV militie
 Triumpho. R. D. Seruatius de Lairvelz in præclaro
 illo suo opere Catechismi Nouitiorum, sæpè tyrons-
 bus vite Religiose imitanda præfigit exempla ex cita-
 ta Vita Beati nostri VVILHELMI desumpta: qui
 etsi ætatis non esset admodum prouectæ, per obseruan-
 tiam tamen diuine legis ac mandatorum eius in ti-
 more Domini, super omnes docentes se intellexerat: eò

quòd à tenerioribus annis pedes suos conuerterat ad ambulandum in lege Domini immaculata quæ conuertit animas, & intellectum dat paruulis. Nominatim autem eius admodum honorificè meminit Parte prima citati Catechismi Lectione 78. documento tertio, quo agit de mortificatione tactus. Rothum (inquit) Monasterium est Ordinis nostri in Suenia, quoad Regularis disciplina exercitiũ nulli secundum, inter plurima autem facillè primum. In eo ante annos triginta circiter emicuit immortalis memoria dignus F. VVILHELMVS Eifelin, adolescens ætate, virtute prouectus, naturâ homo terrestris, vitâ Angelicus, & ob suam puritatem virginèam Angelis, Angelorumque Reginae MARIÆ unice dilectus & familiaris. V. D. Ioannes Frumentius in literis post Capitulum generale anni 1618. ad nos datis, B. VVILHELMVM Eifelin vocat virum innocentissimæ vitæ, orationis quàm studiosissimum. Et certè, in istam tam singularem sanctimoniam eum aliquando diuinâ gratiâ prouehendum, non dubiis colligi dabatur argumentis, etiam in ipsa sua teneriore ætate. Meminit eius rei R. P. Martinus Mertz, quam ex eorum didicit ore, quibus dicti Beatissimi VVILHELMI status & vitæ conditio omnis perspecta & cognita fuit. Erat magnus hic Dei famulus (inquit) à primis statim pueritiæ annis suprâ quàm credi possit silentij & solitudinis amans Zelansque: puer enim adhuc in seculo abditis recessus & angulos amabat, ut ibi loquentem sibi ad cor Dominum audiens, spiritu eius mellifluo recrearetur, ac celestibus illis letitijs solitudini promissis inundaretur. Quo voto nequaquam sanè frustratus, cumulatè quesita inuenit, unde deinceps maior semper maiorq; & amor & cura solitariae habi-

habitationis & cellule monastica mirificum studium in eius pectore creuisse eluxit: ita ut in Cœnobio, alijs ad ludos, alijs ad alia dilapsis, VVILHELMVS non alibi querendus aut inueniendus fuerit, quam vel in cellâ libris, crebrius orationibus intētus, vel in templi aliquo angulo in genua prouolutus deuotissime Rosarium percurrrens, aut contemplationi vacans. Dilinge humanioribus adhuc literis operam nauans, per sepe quando cum alijs ad campos animi relaxandæ gratiâ egrediebatur, integras horas ibi flexis humi genibus ponè arbores summa cum deuotione precibus ad Deum fundendis consumpsit. Ibidem morē habuit ad Crucem quamdam peruetustam in Religiosorum domo, tempore à literarijs negotijs vacuo, præsertim verò sub noctem post examen conscientie peractum, diutissime frequentissimeque orare ac contemplari. Hæc Martinus Mertz, & ex eo R. D. Lairvelz, ut Religiosis cella secretum commendet, & solitudinis sanctæ amorem ingeneret: in qua Beatus noster tot celestibus fauoribus & delicijs affectus & perfusus est; in qua illam raram sibi impetrauit in Deum, in Deiparam sacram, & in omnes celi cines Beatos pietatem; in qua denique (ut infrà num. 5. dicitur) modò Angelorum, modò ipsiusmet Regine Angelorum adspèctu subinde recreatus fuit. Næ ego (inquit) eiusmodi Cellitam magno pretio redemerim, qui verè in solitudine sua gustauit & vidit quoniam suauis est Dominus; cellæque adminiculo, breuis temporis spatio ad perfectionis apicem & dulcedinis internæ plenitudinem peruenit. Itaille, qui in eiusdem sui Catechismi Tomo primo Lectione 93. quæ est de mortificatione intellectus circa curiosa, documento ibidem quinto, ut Religiosos tyrones incitet ad coniungen-

dam cum studijs literarum solidam pietatem, post allegata SS. Bernardi & Thomæ Aquinatis exempla, qui plus orando quàm studendo profecerunt; hac subiunxit: Inter hos iure recenseri meretur noster Rothenfis VVILHELMVS, qui ad Academiam Dilinganam studiorum causa missus, cum ingenio esset tardiori & minùs capaci; duas sibi vias tota mente persequendas statuit, quibus natura defectum adiunaret & suppleret: quarum prima magnum laborem & indefessum conatum in literis positum complectebatur: quia verò nec illà semper optatum progressum facere poterat, ad fortius certiusque perfugium animum applicuit, assiduas scilicet & feruentes preces; quibus sanè tantum affecutus fuit, quantum nec reliqui omnes non solùm diurno labore, sed nocturnis etiam & antelucanis vigilijs & summa virium contentione. Idei testimonium perhibuit eius Præceptor, suos discipulos palam in scholis sic affatus: Iste pius & bonus Frater (VVILHELMVM monstrabat) plus proficit suis deuotis orationibus, quàm vos vestro diurno, nocturno, improbo, ac penè insano labore. Sepissimè visus fuit ad suum Museum, cum studia non procederent, aut si alicubi hereret, nec in quod incumbere percipere posset, in genua pronoluitus, totum tempus feruentissima precatione consumere, præsertim Rosarij B. Virginis recitatione: qua ratione eum plus hausisse profectus, quàm assidua ingenij exercitatione & defatigatione, experimento cognitum fuit. Et hoc merito sanè: sciebat enim, eum quem Deus instruit tantum in omni doctrine genere excellere, vt multis reliquos interuallis post se relinquat. Hac de pia studendi ratione Beati Fratris nostri.

2. Per austeræ pœnitentiæ rigorem.] Quam in se fuerit rigidus VVILHELMVS, hisce verbis in eius Vita lib. 2. cap. 15. refert R. P. Martinus Mertz. Iste igitur VVILHELMVS, non sine austerioribus macerationibus virginalem pudorem tutum fore sibi persuadens, tam austerè se afflixit, ut mirum sit quomodo in tantis austeritatibus vita eius prorogari potuerit. Etenim in cilicina veste ita crebrò vehementerque usus, ut corpus totum & undique attritum videretur, & cilicium ex frequenti austeraque usurpatione vim ferè omnem amitteret. Et sanè vix Patrum spiritualium iussu ab eo portando (ne se omnino conficeret) abstrahi & absterreri potuit. Flagellis quantum in se seuerit, quam dirè corpus dierberauerit, quamque seueras de seipso pœnas sumpserit, non est quod multùm explicem: etenim & huic generi pœne deditissimus fuit. Dilinge porrò ad omnimodam corporis subiectionem parandam vix unquam lecto usum, sed maximam partem vestitum, culcitra straminea & duro assere eum cubare solitum, ab illius coeui certa fide accepimus. Nec minor fuit in alijs austeritatibus vita; ita ut hominibus, etiam vulgaribus & rusticanis, magnam de se opinionem & admirationem sanctæ vitæ fecerit. Sed quid mirum si austeritatibus magnum sibi apud homines sanctitatis nomen comparauit, qui multò maius gratiæ meritum per easdem apud Deum promeruit? Ostendit nempe Deus, quam sibi grata sit durior corporis maceratio, amore Castitatis exhibita; dum tunc, quando mortalium plerique nauseam & horrorem adspicientibus creant, VVILHELMVM nostrum fragrantia odoris suauissimi, gratissimaque oris venustate, post mortem scilicet, admirabilem fecit. De quo a-

git R. P. Martinus Mertz *Vitæ eius lib. 3. c. 8.* & nos ex eo inferius numero sexto.

3 Per indefessum mortificationis studium.]
 Quam insigniter sese Beatus hic Adolescens in mortificationis palastra exercuerit, pluribus ex eius *Vita* declarat R. D. Servatius de Lairvelz *Catechismi sui Parte prima Lect. 88.* qua regula Novitio præfiguntur ad mortificationem amoris proprii: eidemque Documento quinto, ut in abnegatione sui ipsius totus sit, & sibi semper displiceat, seipsum deiciat & despiciat, aliosque sibi præferat, seipsum autem inutilem planè servum & cunctis Dei miserationibus minorem reputet; præfigit exemplum Beati nostri hisce verbis: Talem se aliquando fuisse glorientur Rothenses nostri, talem quicumque sumus, nobis imitandum proponamus VVILHELMVM illum, cuius iam aliàs mentio incidit; quem in abnegando seipsum operam tam impigram collocasse didicimus, ut quamvis diuine gratiæ donis omnes alios anteiret, nihil tamen nisi vile & abiectum ac vituperatione dignum de se sentiret. Passim apud plerosque stultus audiebat & habebatur (quemadmodum mundo solemne est, sapientiam Dei indicare stultitiam) ut vilis & abiectus contemnebatur, iniuriis laceßitus creberrimis. Id quod ipse non solùm iustè sibi accidere reputabat, partim omni etiam maiori ignominia dignum se iudicans, partim pro Dilecti sui amore, & vel leuiter neglecti Numinis pœna longè grauissima ferre ultrò paratus; sed etiam contemptu illo incursumque quotidiano, tamquam spoliis opimis letatus, hilarem & inuictam aduersus omnia mentem retinebat. Contemptores præterea suos miro amore & beneuolentia prosecutus, nullum eis quacumque ratione posset, benefa-

ciendi

ciendi studium laboremque præterlabi patiebatur. Sermo eius erat submissus, & placidus; de alijs magnificè, de seipso abiectè loquens. Incessus religiosus, deuotus, & simplex; omnium membrorum, internorum etiam, moderatio singularem animi demissionem redolebat: & ut verbo dicam, omnis eius actio, erat insignis & profunda humilitatis instructio. Illud præ ceteris excelsam planè suiipsius abnegationem indicat, quòd etiam à suis intimis interrogatus & requisitus super donis talentisque, maximè quæ miraculum saperent, à Domino sibi collatis, aliàs iam quasi euulgatis, adeò nil fateri volebat; ut etiam sua supra quàm estimari posset attenuando ac deprimendo, planè aliter de se absente, aliter de præsentè, sentire & opinari homines faceret. Hæc de abnegatione Sancti viri Reuerendus ille Abbas & S. T. Doctor eximius, qui eadem Parte prima Catechismi sui Lectione 83. eundem omnibus imitandum præfigit in accurata ratione discutiendi seipsum particulari examine ad omnes passionum pullulantes frutices radicatus exstirpandos: quæ discussione mediante, adeò sese magno cum profectu plurimi in mortificationis studio exercuerunt, ut vix in ipsis aliquando vel passionum vestigia remanserint; tamque mirificè in perfectionis studio profecere, ut brevi temporis intervallo in nulla non virtute emicuerint. Non longius (inquit) ad hæc confirmanda excurram, vnus VVILHELMVS, Ordinis nostri in Rothensi Monasterio celebri celebris Asceta, nobis instar plurimum sit. Qui, teste P. Martino Mertz Vite eius lib. 1. c. 7. particularis examinis usu, neos quoscumque animi etiam leuissimos, in primis illos motus quibus magis se infestari senserat, & unde reliqui affectus vel ortum ducerent, vel
magnam

magnam saltem vim liberiùs debacchandi acriusque seuiendi acciperent, insigni studio, feruenti Zelo, indefesso labore eradicare numquam cessauit; non quidem omnes vno praelio persecutus, (sic enim vires in plura distrahens, vix quidquam posse præstari egregij non ignorarat) sed vnum ex alio aggressus, & mortificationis gladio succidens, breui eò deuenit, vt summâ menti malaciâ procreatâ, tranquillum omnia possiderent, neque vllius turbo vel procella vsquam quietem interturbare auderent: vel si caput surrigere conarentur, quod humanum est, mox velut portione medica consopita, vel veriùs iugulata subsiderent, ipsumque indemnem ac victorem relinquerent. Inuenit fortasse non parum ad Nouitiorum animos acuendos, modum hic inserere, quem sibi hic ipse VVILHELMVS in hoc examinandi genere tenendum proposuit: vt cum ex illius verbis eum cognouerint, praxin eiusdem faciliùs amplectantur, & fructuosius continuent. Illius igitur verba ex Exercitiorum eiusdem scrinio ab eius Vitæ Auctore deprompta lib 2. cap. 8. hæc sunt:

Hoc examen propriè spectat & valet ad vnum certumque vitium breui tempore exstirpandum, verbi gratia cholera; & bonum aliquod certum consequendum: idque hoc pacto, vt fiat minimum bis in die, manè prandium circiter, & vespèri antequam eamus cubitum. Die Dominico manè consideres quoties eo die, verbi gratia, cholera, peccaris ad prandium vsque: & si contigit vt verbi gratiâ quinquies, quinque puncta in priori eius diei linea signes; si sapiùs, plura puncta iuxta numerum delicti annotes. Vespèri autem pari ratione teipsum erga hoc vitium excutias, sed numerum punctorum in posteriorem lineam eiusdem

eiusdem diei, verbi gratiâ Dominica, reijcias; qua
 dubio procul pauciora erunt quàm ante prandium:
 hocque eodem modo in singulos dies utare; neque am-
 bigas mox futurum, ut circa idem vitium nihil om-
 nino aut certè parum deinceps tenteris, si tamen de-
 bito modo & studio omnia peragantur, & cum propo-
 sito emendationis firmo. Quoad bonum verò certum
 aliquod consequendum, idem ipse modus servatur,
 verum in altera parte tabule; ut sicut antea in priori
 notabas puncta peccati, sic iam in sequenti huius
 virtutis, verbi gratiâ laudandi Deum, actus, eorūque
 multitudinem, ut dictum est, signes. Hoc exercitio
 fit, ut peccatum semper decrescat, & virtus quàm
 maximè augeatur. Atque hæc ex Exercitiorum the-
 saurario Beati nostri. Ad huius particularis Exa-
 minis praxin pluribus hortatur omnes Premonstra-
 tensis Ordinis Religiosos admodum Reu^{dm} D. Ioan-
 nes Drusius S. T. L. Abbas Parcensis, nec non
 Reuerendissimi Generalis Ordinis eiusdem per Cir-
 carias Brabantie & Frisie Vicarius, in illo suo, mole
 quidem exiguo libello, sed verè aureo, qui contentorum
 magnitudine verè magnus est; in quo velut illa Eze-
 chielis aquila mystica, medullam non cedri, sed vite
 sancte, & spiritualis conuersationis, neruose docet
 & complectitur: quemque omnibus Prouincie sue
 Religiosis, tamquam memoriale quoddam grandis
 sue vocationis, Patres Capituli Prouincialis Parcen-
 sis anno 1622. celebrati, iudicarunt præsigiendum.
 In eodem de hoc particulari examine & modo exstir-
 pandi vitij & acquirende virtutis agitur cap. 14.
 Iacobus Alvarez de Paz, Secundi Tomi, quem edi-
 dit de Fuga peccati & acquisitione virtutis, libri
 tertij Parte tertia, qua tractat instrumēta acquiren-
 de

de virtutis que ad voluntatem pertinet, à capite quinto vsque ad 13. inclusiue, pluribus agit de hac (prout vocat) cura particulari, quam ibidem octauum virtutis acquirenda instrumentum tradit. Huius examinis praxin in Ordine Premonstratensi, iuxta exemplum B. nostri Rothensis VVILHELMI, opportunè exercuerit auidus salutis sue negotiator, in Statione ante vtramque refectionem seruari solitam, vt & in alijs Stationibus: vnde videre est (inquit R. D. Lairuelz.) quam sit multiplex Stationum in Premonstratensi Ordine tam ante refectiones quam Officia diuina indictarum vsus & fructus.

Hoc particularis examinis exercitio, tamquam via compendiosa, dictus noster VVILHELMVS iter perfectionis feliciter confecit: & non modo affectus, si quos habuit minùs bene compositos, breui temporis spatio ad regulam rationis effinxit; sed etiam conscientiam tantæ serenitatis & puritatis sibi comparauit, vt plerumque dum confiteri vellet, non haberet quod clauibus absolutionis subiiceret. Sapissimè (vt lib. 2. Vitæ ipsius c. 11. habetur) à Patre spiritali, cum confessionem institueret, sine absolutione dimissus fuit, his verbis: Vade fili in pace, nihil habes. Tantam scilicet conscientie sue puritatem procurabat, vt de vna confessione ad aliam ferme absque omni etiam leuissima quasi culpa permaneret in simplicitate cordis, que mira in illo erat, & iugi anime in celum elevatione, cur. in Deo sincerè ambulans. Sed illud certissimam conscientie eius puritatem certò testatam facit, quòd Dilingæ inter ipsum & dictum Patrem illius spiritualem enènit. Venerat quadam die ad portam Collegij RR. PP. Societatis IESV, petens aditum ad R. P. Iulium, vt confessionem ei facere posset;

WILHELMI ROTHENSIS. III

posset; sibi enim in animo constitutum esse pro ratione sacrae dei ad sacram Synaxin accedere. Nuntiatur id Patri: qui VVILHELMO non admissio renuntiari iubet, secedat in pace, ac secure mente communicet. Quod & ille simplex Obedientia filius absque tergiversatione fecit. Rarum sanè hoc est, & in tali aetate rarissime auditum. Similia omnino testimonia in eadem rem dixit P. Gregorius Kurtz ei in Monasterio à Confessionibus. Afferuerat quandoque, nolle se amplius exomologeses illius excipere, quod & indignus foret tanto tamque immaculato homini Pater spiritualis esse, & ipse VVILHELMVS non afferret, unde absoluendi materia suppeteret. Hæc ibi.

4. Per inuictæ patientiæ mirabiles triumphos.] Patientiam dicit Apostolus habere opus perfectum; unde ipsa merito habetur tamquam lapis Lydius veræ sanctitatis: & in Sanctorum Canonizationibus potissimum fura Canonica inquiri cupiunt num adscribendus in Sanctorum numerum etiam in omni patientiæ genere exercitatus fuerit. Solet Spiritus sanctus electis suis vel immittere vel permittere multas patientiæ occasiones, quæ tamquam Austrini quidam flatus, vel tribulationum turbines, illos sanctarum mentium omnium florum genere pro delicijs æternæ Dei Sapientiæ consitos hortos persilent ac salubriter exagitant, ut fluant aromata illorum. In hoc patientiæ gymnasio probè exercitatus est Beatus noster: de quo in citato sæpius Catechismo R. Dominus Lairuelz, Parte prima Lect. 56. qua agit de feruore prout opponitur acedia, documento quinto, Religiosos animans, quod ob aliorum diçleria & scommata opus bonum aggredi vel perficere non formident; in medium profert VVILHELMVM nostrum hisce verbis:

Talens

Talem ante annos plus minus triginta videre fuit in celeberrimo Monasterio Rothensi, iuuenem quidem annorum numero, sed feruore etiam grandioribus maiorem, VVILHELMVM illum dico beata memoria, qui cum in ea tempora incidisset, quibus liberior viuendi licentia quo suis in Monasteriis peruertat, sibi autem ratum & constitutum esset, exactissime & ad amussim (quod aiunt) relicta peruersorum consuetudine, qua sui muneris essent, exsoluere, non potuit non habere sibi ipsos infensissimos. Testis est Reuerendus admodum Dominus Abbas Ioachimus, qui hodie clauum ibidem loci tenet, & per totam Sueniae circariam Reuerendissimi Domini Pramonstratensis vices agit, illasque innocentis persecutiones oculis ipse suis conspexit: testis est R.P. Martinus Mertz eiusdem Monasterij Supprior, qui VVILHELMVM huius Vitam literis commendauit; & cum de patientia, mansuetudineque ipsius agit, lib. 2. cap. 17. haec refert: Cum igitur is (videlicet in vitiorum semita circumacti, & a disciplina Regularis exercitio mente & actu alieni) VVILHELMVM aetate iuuenem, verecundiam Angelum, vitam innocentissimum contuerentur, tantisque interuallis sese ab eo superari; vita insuper sua effrenem licentiam, eius inculpatam argui & confundi vsque ad oculorum dolorem viderent; lioris ac inuidiae spiritu excacati, vitam eius existimantes insaniam, omnia aduersitatum iacula in eum torquere, & imbrem iniuriarum in eum effundere, alij obscurius iniquos, alij non dissimulanter iratos infensosque, imò manifestè inimicos & acerrimos persecutores se erga illum exhibere numquam cessarunt. Hinc agnominibus supra modum ignominiosis ei illudere, eumque non nisi stulti loco habere, ac palam ita

eum

eum iactare, solemne ac perpetuum eis erat: similiter tanta in eum designare, quanta & qualia, præsertim à Fratribus illata, si percipiat animus, perhorrescat. *Audiuimus ex his nonnullos, post illius obitum, illud unicum unice & acerbè deplorantes, adeò sæuè in VVILHELMVM grassatos fuisse; illud unice expectantes, & toto pectore optantes, nimirum malè in VVILHELMVM designatorum veniam. Quorum unus præterea asseruit abundè sibi præstitum iri, si eorum à Deo immortalis veniam consequatur, quæ peruersè in VVILHELMVM statuerit: tantum scilicet horum grauitas eum urebat, ut reliquorum omnium videretur oblitus. Sed quid in istis VVILHELMVS? an propterea deiectior, aut in sancta vitæ studio remissior? Minimè gentium. Feruor quem imbiberat, amor quo ardebat, effecere ut hæc omnia forti, constanti, nec non hilari animo perferret, & quasi non aduerteret: numquam etiam vel paulò tristiores inde aut perturbatiorem affectum subiret: quin contra, insignia charitatis officia eis, quacumque ratione posset, exhibere numquam prætermitteret: Patrem suum cælestem instantissimis precibus exorando, atque propitium eis reddere summa deuotionis contentione laborando. Ita Auctor Vitæ eius. Ex quibus Lector intelligat, quàm non sine fundatissima ratione eum superius Rosæ assimilauerimus, quæ inter spinas germinarit rigentibus brumæ frigoribus: adeoque in Sancto hoc Adolescente suo modo veneramur, quod in Dilecto suo Sponsa in Canticis commendat; quod scilicet candidus sit ac rubicundus: quia per virginæ castitatem ad instar lily candidus fuerit, per inuictam autem infracti in aduersis animi patientiam velut Rosa rubicundus.*

5. *Gloriosissimæ Dei Matri & sanctis Angelis familiaris.] Per hanc suam eximiam puritatem, & in aduersis inuictam patientiam Sanctus hic Adolescens spectaculum Deo factus & Angelis eius, adeo in se caelestium illorum ciuium oculos & affectum rapuit, ut eius sanctissimo contubernio delectati, etiam exterius pro diuino beneplacito sese ipsi subinde ad consolationem eius visibiles exhibuerint. Cum enim VILHELMVS quotidie de se gratissimum Deo holocaustum offerret in flammis diuinae charitatis & ignibus variarum harum tribulationum; exciti fragrantia odoris suauissimi quo semetipsum in gloriam diuini beneplaciti totaliter adolebat, animæ huius in fragili corpusculo puritatem admirantes, indubie repetierunt illa verba ex Canticis: Quæ est ista quæ ascendit de deserto, sicut virgula fumi, ex aromatibus myrrhæ (propter exercitia mortificationis & patientiæ) & thuris (propter fragrantiam purissime conuersationis, & assiduitatem orationis) & vniuersi pulueris pigmentarij, propter alias ipsius virtutes quæ illum celo tam gratum facerent? Vnde non solum aliquoties ab Angelis visibiliter ipsi apparentibus, sed & ab Angelorum Regina Sanctissima Dei Matre visitari meruit. Quod maioris fidei gratia hic ex ipsius Vite Historia adscribere placuit: & refertur etiam à R. D. Lairuelz, Tomo 2. Catechismi religiosi Lect. 26. Documento siue Regula 5. Diximus supra, eundem Dilingæ solitum ad peruerustam quamdam Crucem diuissime sæpius orare ac contemplari: coram hac eadem Cruce quadam vice diuissime ac deuotissime oranti Angelus caelesti gloria ac splendore præfulgidus apparuit, Dominique famulum conseruum suum consolatus & affatus, in-*

ter

ter reliqua, corporis solutionem breuē ei instare edocuit. Quo ex tempore VVILHELMVS solito magis orationi alijsque deuotis exercitijs insistens, in tantam cum Angelicis mentibus familiaritatem ac consuetudinem venit, ut aegritudinis sua tempore, cum statas Ecclesie iuxta Ordinis sui ritum Preces (quas Horas Canonicas appellamus) Domino suo solus psalleret; Angeli ad eum de caelo delapsi alterna cum eo voce eas percurrerent, ac gratissimum Chorum constituerent: quod mira ipse simplicitate Magistro suo fassus dicebat, eos (Angelos intelligebat) ad se venire, Precesque Horarias secum recitare; ac subinde se, subinde verò ipsos, citius tardiùsve versus absoluere, ut ita alteri alteros, usque dum & ipsi absoluerint, praestolari necesse habeant.

In illa quoque extrema sua aegritudine, ex Dilingana Academia in Monasterium reductus, cum morbus, quò minus statis Chori Psalmodiis (quibus cor eliquari senserat) interesset, impediret; ne omni spiritus dulcedine fructuque, ut sibi videbatur, priuaretur destituereturque; saepius Sacellum dextro Chori lateri iunctum (nunc in Campanile mutatum visitur) ingredi, ibique Fratres Psalmos percurrentes, alacriter attendere, ipse etiam deuotis precibus, aut piis contemplationibus animum suum pascere, celumque pulsare studuit. Quadam igitur vice, sub Completorij nocturni decursu, illic coram sacra icone in genua prouoluto, & ardentissimè precanti, sistit se Virgo Beata, Domina nostra clementissima; alloquitur, famulumque suum mirificè exhilarans, & supra quam dici possit, caelesti dulcedine inebrians, mirabile amoris incendium in eius pectore excitauit, &

languore quodam sui, longè quàm antè ardentiori, eternitatisque validè vulneravit. Sicque dulciter affectum ac consolatum dimittens, disparuit. Hac ibi. qua inter cetera nobis argumento esse possint, quàm ad purum debuerit omnis mentis ipsius scoria fuisse excocta, quem tam singulari in terris favore Angelorum Regina dignaretur.

6. Per mortem pretiosam.] Cùm in VVILHELMVM hunc nostrum meritò quadraret illud Sapiientis: Consummatus in breui expleuit tempora multa: placita enim erat Deo anima illius. ideo etiam in eodem Deus complere voluit, quod ibidem subiungitur: Propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum: populi autem videntes, & non intelligentes, nec ponentes in præcordijs talia: quoniam gratia Dei & misericordia est in Sanctos eius, & respectus in electos illius. Habet hoc locum in illis, qui viventis nostri VVILHELMI vitam estimarant insaniam, & finem sine honore. Verùm Deus omnipotens, mundo testari volens, quàm in conspectu eius fuisset VVILHELMI mors pretiosa; hoc tempore quo mortalium plerique nauseam & horrorem adspicientibus creant, eundem hunc Dilectum suum fragrantia odoris suavissimi, grataque oris venustate admirabilem fecit: post mortem inquam suam, quando (ut habet R. P. Martinus Meriz Vite eius lib. 3. c. 8.) præter communem aliorum morem corpus ipsius non fœdæ formæ, horribilisque aspectus fuit; sed facies antea ob summam mortificationis vim ac gravitatem assidue subpallida, hinc velut virginea, non ad horam unam alteramve, sed in sepulchrum vsque visa fuit pulchrè rubesce-

bescere: os non deductum, sed elegantius vino dispositum: oculi non horridi, sed viuidi, pellucidi & incundi: tota corporis ac imprimis faciei compositio tam venusta, tamque decora & grata, ut quotquot ad eum ingressi essent, viuere illum ac melius quam unquam affectum esse certo estimarent; nisi defunctum alij assererent. Nullum porro vel minimum foetorem corpus tam diuturno & lento morbo conflictatum profundeabat: sed miram fragrantiam, ac supra quam dici possit, suauem ex se efflabat odorem, quem multi cum magna animi admiratione ac dulcedine se percepisse testati sunt. Hæc & alia ex Vita VVILHELMI nostri. quæ fortasse diffusius paululum hîc pro Notationum & Scholiorum horum exigentia deducta videbuntur: verum ea ratione id factum est, ut constet ijs qui carnem suam nimis tenerè amant, etiam hoc tempore adhuc viuere magnum illum Deum, in quo olim tam magna & magnifica pro ipsius gloria Sancti potuerunt: quos salubriter proinde confundere natum est exemplum Beati huius Fratris, ne (ut solent) se antiquis illis vitæ Religiosæ austeritatum sectatoribus impares esse conquerantur quoad corporis vires & robur; ac longè iam debiliora esse corpora, quam ut austerum illum priscorum Patrum viuendi morem, prolixas preces, indefessas mortificationes, multa ieiunia, disciplinas, cilicij gestationes, duras humi cubationes queant imitari. Habent etiam recentia Sanctorum nostri temporis exempla nescio quid tacitæ energie, ob ætatis propinquitatem, ut ad imitationem sui nos pertrahant.

*Coronidis loco subtexo piissimi Fratris Epitaphium
quod in Rothensi Cœnobio habet:*

DEO ET MEMOR. §.
SISTE GRADVM VIATOR:
HIC SITVS EST
F. VVILHELMVS EISELIN,
VIRTUTE QVAM ÆTATE MAIOR,
CÆLO QVAM TERRA DIGNIOR:
FLOS INTER SPINAS,
ET
INTER FLORES LILIVM.
DECERPSIT FLOREM DEVS,
QVIA PLACVIT.
CARPIVS DVO NOBIS POST SE RELIQVIT
CHARA PIGNORA
ODOREM ET CAVLEM.
HVNC
FRATRES ISTHAC CONDIDERVNT ARCVLÆ:
ILLE
PER ORBEM FRAGRAT CANDIDISSIMVM.
OBIIT AN. CHRISTI CIO. IO. LXXXVIII.
ÆTAT. XXIV. DIE XXVIII. MARTII.

*Communicavit illud mecum Reuerendus ac Religio-
sus P. Martinus Mertz nunc Rothensis Ecclesiæ
Prior, ac in communi Nouitiatu Suenicæ Circariæ
Tyronum Magister: à quo etiam nuper VVILHEL-
MI Vitam recepinus, quam in Candidi Lectoris gra-
tiam publici hinc iuris fecimus: cum in HAGIOLO-
GIO nostro Premonstratensi, quod hæc Vita ad manus
meas necdum pervenisset, nonnulla solum eius frag-
menta, quæ per religiosum Carechismum Seruaty de
Lairvelz sparsa collegeramus, ad dedicandam reli-
gio-*

giosissimi Fratris huius memoriam, in hac Scholia retuliffemus.

Cum magna autem animi mei voluptate ex literis R.P. Martini Mertz nuper ad me datis intellexi, offa B. M. VVILHELMI fuaiffimum fpirare odorem, qui & animum penetret; quem plures etiam magni doctiffimiq̄ue cum magna admiratione experti: ut merito illud Sapientis eidem applicaueris, quo Iofiam aliquando Spiritus fanctus celebrari voluit: Memoria VVILHELMI in compositione odoris facta opus pigmentarij, &c.

Lufit non-nemo Rothenfium Afcetarum hofce aliquando in VVILHELMI laudem verfculos:

Apis quid melle dulcius?
 Quid eft Phæbo fuauius?
 Quid eft cælo iucundius?
 DE I numquid non Spiritus,
 Quo VVILHELMVS diuinitus
 Tactus fuit medullitus?
 Tanta DE I dulcedine
 Inebriatus intimè,
 Perfectionis femitam
 Cucurrit grefsu celeri,
 Et mente femper vigili.

F I N I S.

H 4 FACVL-